

MARC HENDRICKX
JO BASTIAENS

500

DIGITALE
BIJLAGE

GEBEURTENISSEN
DIE ONZE
WERELD
VERANDERDEN

LANNOO
CAMPUS

Inleiding

Wie na het lezen van het boek *500 Gebeurtenissen die onze wereld veranderen in de afgelopen 30 jaar* nog meer wil lezen, of misschien zelf ideeën heeft om de lijst belangwekkende gebeurtenissen nog verder aan te vullen, kan in deze digitale bijlage terecht voor bijkomende informatie.

In de eerste plaats vind je hier een lijst van een honderdtal belangrijke gebeurtenissen die het boek net niet haalden. Het zijn vooral die gebeurtenissen die een dwingende noodzaak of bijzondere relevantie misten om in de papieren versie van het boek te belanden. Soms gaat het om items die verwijzen naar een rubriek als ‘lifestyle en mode’. Uiteindelijk lieten we die items vallen wegens hun trendgevoeligheid, zelfs al slaagden sommige gebeurtenissen erin een blijvende impact te hebben op ons leven: wat we bijvoorbeeld eten, of hoe we wonen. In enkele gevallen gaat het om gebeurtenissen die in het boek wel summier worden aangehaald als onderdeel van een grotere gebeurtenis, maar die hier de aandacht krijgen die ze verdienen. We hopen op die manier in elk geval te voldoen aan de vraag naar meer informatie.

Verder willen we als auteurs hiermee een kijk achter de schermen bieden bij de totstandkoming van het boek en de selectie van gebeurtenissen. Maar nog het meest van al willen we jullie graag zelf betrekken in het verhaal van gebeurtenissen die onze levens veranderden. Feedback en reacties zijn welkom via info@lannoocampus.be.

Inhoud

1985 Een kebab op elke straathoek	5
1986 Koken met een wok.....	5
1987 Ninja Turtles lanceert eerste animatiereeks	5
1985 Wenen opent Hundertwasserhaus	5
1988 Tweede brug over de Bosporus.....	6
1988 Criquiélon geen twee keer wereldkampioen	6
1989 Stripmuseum in art-nouveaupand in Brussel.....	6
1989 De Lambada verovert de wereld	7
1989 Keten van betogers in Baltische republieken.....	7
1990 Octavio Paz krijgt Nobelprijs voor Literatuur	7
2010 Vargas Llosa Nobelprijs Literatuur.....	7
1990 Geboers voor vijfde keer wereldkampioen motorcross.....	8
1991 <i>The Silence of the Lambs</i> bekroond in Hollywood	8
1991 Nirvana zorgt voor een doorbraak van 'grunge' in de rockmuziek.....	8
1992 Karaoke wordt populair in het Westen	8
1992 Vlaanderen pakt uit met milieubox.....	9
1992 Sevilla in teken van ontdekking Amerika	9
1992 Bill Clinton wint Amerikaanse verkiezingen	9
1993 Jeltsin wint machtsstrijd in Moskou.....	10
1993 Oslo-akkoorden	10
1994 Zeven Oscars voor <i>Schindler's List</i>	10
1994 <i>Pulp Fiction</i> wint Gouden Palm in Cannes.....	10
1994 Opening Gallo-Romeins museum in Tongeren	11
1995 Pokémon <i>is here to stay</i>	11
1995 Basejumpen wordt nieuwe (risico)sport	11
1995 Akkoorden van Dayton beëindigen Bosnische oorlog.....	12
1995 <i>Forrest Gump</i> wordt kassucces	12
1996 Macarena-remix scheert hoge toppen.....	12
1996 Tamagotchi, het virtuele huisdier	13
1996 <i>The English Patient</i> wint negen Oscars	13
1996 Cocooning wordt de nieuwe trend.....	13
1997 Dario Fo ontvangt Nobelprijs literatuur	13
<i>1973-1997 Fo en de Internationale Nieuwe Scene.....</i>	<i>14</i>

1997 Onthaasting is de nieuwe hype	14
1998 Panamarenko in de bloemetjes gezet	14
1998 De Petronas Towers hoogste gebouw ter wereld?	14
<i>2006 Taiwan opent Taipei International Financial Center</i>	15
<i>2010 Dubai breekt hoogterecord met de Burg Khalifa</i>	15
1999 Günter Grass krijgt Nobelprijs	15
1999 Amsterdam krijgt drie vernieuwde musea	15
<i>2012 Het Nieuw Stedelijk laat het bad vollopen</i>	16
1999 Fel gecontesteerde restauratie Rembrandthuis voltooid	16
2000 Londen vernieuwt aan een snel tempo.....	17
<i>2002 Londen krijgt er een ui en een augurk bij</i>	17
2000 Bush jr. wint verkiezingen na hertelling stemmen	17
Jaren 2000 Cybercafés doen intrede	18
Jaren 2000 Lounge-interieurs maken opgang	18
Jaren 2000 Opkomst Sushi-restaurants	18
2001 Stabilisatie toren van Pisa maakt bezoek weer veilig.....	18
2001 Noordelijke Alliantie veroverd Kaboel op Taliban	19
2002 Brugge opent haar concertgebouw.....	19
2003 Nobelprijs voor de Vrede voor Shirin Edabi	19
<i>Jaren 2010 Vrouwenrechten opnieuw onder aandacht Nobelprijscomité</i>	20
2003 VS opnieuw lid van UNESCO, relatie blijft precair	20
2004 Festivals zorgen voor nieuwe trend: de loom-bandjes	20
2005 Torre Agbar zorgt voor nieuwe skyline in Barcelona	21
2005 Close-up-beelden van Titan.....	21
2006 Muhammad Yunus en de Grameen Bank ontvangen Nobelprijs Vrede	21
2009 Iraanse president Ahmadinejad herverkozen	22
2009 Karel Van Miert plots overleden	22
2009 Stad Luik opent nieuw station en luidt hergeboorte van de stad in	22
2009 Eerste crowdfundingplatformen in Europa.....	23
Jaren 2010 Botoxbehandelingen doen intrede in België	23
Jaren 2010 Cupcakes bij de bakker	23
Jaren 2010 Laat je verrassen door een ‘flashmob’	24
Jaren 2010 Bloemenfietsen zijn de nieuwe ‘flower power’	24
Jaren 2010 Hacienda vervangt fermette	24
Jaren 2010 Dakterrassen winnen aan populariteit	24
Jaren 2010 Volkstuintjes maken lokaal opgang	24

2010 Vulkaanuitbarstingen leggen luchtvaart tijdelijk lam.....	25
2010 Lange Wapperbrug komt er niet	25
2010 Broers Dardenne ontvangen eredoctoraat aan de KU Leuven	25
2010 STAM Gent geopend	26
<i>2012 Opening nieuwe Stadshal van Gent.....</i>	<i>26</i>
2010 Winterproblemen voor asielzoekers.....	26
2011 Antwerpen opent eindelijk haar Museum aan de Stroom.....	27
2012 Vrouwen in een managementjob.....	27
2012 Hoge opzegvergoedingen lokken kritiek uit.....	27
2012 <i>In Flanders Fields</i> Museum heropent met zicht op herdenking 1914.....	28
2012 Vroegere kazerne Dossin krijgt nieuwe bestemming.....	28
2012 De Gangnam Style lijkt de wereld te veroveren.....	28
2014 Derde oorlog om Gaza.....	28
2014 Philae geland op komeet.....	29
2014 Aanslag Taliban op Pakistaanse school	29
2014 Restauratie station van Leuven eindelijk voltooid	29
2015 Moord op oppositieleider Nemtsov in Rusland	30

Gebeurtenissen

1985 Een kebab op elke straathoek

Sinds enige tijd schieten op verschillende plaatsen kebabzaken uit de grond. Kebab is de oorspronkelijk Perzische naam voor kalfs-, kippen- of schaapsvlees dat verhit wordt terwijl het ronddraait op een as. Tijdens het ronddraaien worden er kleine stukken vlees afgesneden; eventueel worden de stukken vlees in een pannenkoek gerold en zo gegeten. Dan wordt het een ‘dürüm’.

Bovendien is er ook de term ‘shoarma’, die afgeleid is van een vertaling van het Turkse woord voor ‘draaiend’ (dat overigens vergelijkbaar is met de eveneens veelvoorkomende term ‘döner’). Een shoarma is een verticaal opgestelde spit.

Intussen zijn de kebabzaken een blijvend verschijnsel geworden, en hebben zij hun plaats verworven naast en tussen de traditionele, typisch Belgische frietkramen.

1986 Koken met een wok

Wokken is de nieuwe culinaire mode van het moment. Bij het wokken wordt gebruik gemaakt van een pan in de vorm van een halve bol, waarin vlees wordt gebakken door regelmatig te roeren. De vorm van de pan zorgt voor erg hoge temperaturen. De techniek van de wok komt uit China – ‘wok’ is een Kantone term – maar de wok wordt ook in de Indonesische keuken gebruikt, zij het met een pan van een andere dikte.

Het ziet ernaar uit dat de mode van het wokken een culinaire blijver is. Wellicht heeft dit te maken met een verruiming van de culturele horizon, en met de opkomst van de globalisering (meer daarover in het boek).

1987 Ninja Turtles lanceert eerste animatiereeks

Veel kinderen en tieners zijn in de ban van vier groene schildpadachtige figuren die steeds meer in tekenfilms, stripverhalen en computerspellen opduiken. Ze luisteren naar de naam ‘Ninja Turtles’ (volledig: Teenage Mutant Ninja Turtles), omdat ze de ninja-gevechtscunst beoefenen en allerlei avonturen beleven. Ze dragen overigens gek genoeg de namen van Italiaanse renaissancekunstenaars.

De Ninja Turtles zijn ondertussen alvast even succesvol gebleken als die andere fantasiewezens, de - blauwe - smurven, waarvan de commercialisering al enige tijd haar hoogtepunt bereikt heeft.

1985 Wenen opent Hundertwasserhaus

Als je in Wenen op bezoek bent, vergeet dan zeker niet een bezoekje te brengen aan het wooncomplex Hundertwasserhaus, gebouwd naar het ontwerp van de gelijknamige kunstenaar. Wat het flatgebouw opmerkelijk maakt, zijn de kleurrijk omlijnde vlakken en golvende lijnen. In de hele constructie ontbreken rechte lijnen. Binnen het gebouw wandel je zelfs over golvende vloeren, want volgens Hundertwasser is een ongelijke vloer ‘een goddelijke melodie voor de voeten’.

Minder opvallend, maar wel essentieel voor het concept van het gebouw, is het sociaal en milieuvriendelijk karakter van het gebouw. Zo functioneren daken, bedekt met aarde en gras, als kleine, gemeenschappelijke bewonerstuintjes. Ook het interieur van de zowat vijftig appartementen is aangekleed met uitsluitend natuurlijke stoffen.

Hundertwasser, die eigenlijk Friedensreich Stowasser heette, overleed in 2000. Het huis maakt inmiddels deel uit van het Oostenrijks cultureel erfgoed en blijft een van de meest bezochte gebouwen van Wenen.

1988 Tweede brug over de Bosporus

In Istanboel is de nieuwe Fatih Sultan Mahmed-brug geopend. Die verbindt het Aziatische deel van Istanboel met het noordoostelijke Europese deel. De brug heeft een lengte van 1510 meter, is 105 meter hoog en is genoemd naar de Ottomaanse sultan Mehmet II.

In 1973 was al de Bogaziçi-brug geopend, een hangbrug op circa 65 meter boven het wateroppervlak. Ze is ongeveer 1600 meter lang en 39 meter breed.

Een aantal jaren later begint men met de bouw van een derde verbindingsbrug.

De bruggen kunnen gezien worden als een symbool van de (af en toe moeilijke) middenpositie van Turkije tussen Europa en Azië, meer in bijzonder de Arabische wereld. Ook in andere regio's zullen soms bruggen worden gebouwd tussen verschillende delen van een continent, zoals de brug tussen Denemarken en Zweden in 1999. Groot-Brittannië zou rond 1994 via een tunnel met het vasteland verbonden worden (meer daarover in het boek).

1988 Criquelion geen twee keer wereldkampioen

Claude Criquelion is in Ronse net geen wereldkampioen geworden. Net zoals in het wereldkampioenschap van 1963 – toen Benoni Beheydt in de sprint Rik Van Looy klopte – werd de sprint om de titel ontsierd door een dramatisch incident. De Canadees Bauer manoeuvreerde Criquelion immers tegen de vangrails waardoor deze al zijn kansen verloor. De verbouwde Bauer werd voorbijgesneld door de Italiaan Fondriest, die wereldkampioen werd.

De Waalse renner verliest daardoor een unieke kans om toe te treden tot de groep van wielrenners die twee keer wereldkampioen werden – hij was al eens wereldkampioen in 1984. Criquelion zou later de rechtszaak tegen Bauer verliezen en zou de sprint van Ronse altijd als een stigma met zich meedragen.

Hij overleed in 2015 onverwachts na een beroerte.

1989 Stripmuseum in art-nouveaupand in Brussel

Het Belgisch Stripmuseum opent zijn deuren in de gerenoveerde, voormalige Waucquez warenhuizen. Het pand is een meesterwerk van de art nouveau, ontworpen door Victor Horta aan het begin van de vorige eeuw. Het gebouw krijgt meteen ook een belangrijke publieksfunctie door haar open en eenvoudige toegankelijkheid voor het grote publiek – wat met sommige andere realisaties van Horta (onder meer de huizen Tassel en Solvay) niet altijd het geval is.

Alle pioniers van de Belgische strip ontdek je in speelse tentoonstellingsruimtes achter een 'uitstalraam van verbeelding'. Legendarische stripbladen als Kuifje en Robbedoes krijgen uitgebreid aandacht.

Als stripliefhebber zie je ongetwijfeld de status van het stripverhaal, en zeker het Belgische, bevestigd. Maar zelfs als je geen stripliefhebber bent zal je ongetwijfeld genieten van de architectuur en inrichting van dit bijzondere gebouw. Hergé en Horta in één huis.

1989 De Lambada verovert de wereld

De zomer loopt op zijn einde en bijna overal galmt de Lambada uit radio's en luidsprekers. De Lambada is een Braziliaanse danstune die in de versie van de groep Kaoma wereldbekend werd, en verkozen werd tot zomerhit van het jaar. Vooral de aanstekelijke melodie, en de videoclip van de sensuele dans waarin de partners elkaars lichaam met langdurige golvende bewegingen aanraken, valt daarbij op.

Dat men de dans niet vergat, blijkt uit het feit dat de term een algemeen bekend begrip werd, en de melodie, telkens als het tropisch heet wordt, regelmatig weerklinkt.

1989 Keten van betogers in Baltische republieken

Gorbatsjovs glasnost heeft nu ook de Baltische landen bereikt. In Estland, Letland en Litouwen vormen inwoners een honderden kilometerslange ketting om te protesteren tegen het vroegere Hitler-Stalinpact, waardoor de Baltische landen aan de Sovjetunie werden toegewezen, en om de publicatie van het pact te bedingen.

Omdat het Kremlin de eisen afwees zou later de roep tot onafhankelijkheid steeds harder weerklinken. Uiteindelijk werd die afscheiding pas in 1990-91 een feit, na de val van de Sovjetunie (meer daarover in het boek).

Nog later wilden de Baltische staten met grote aandrang lid worden van de Europese Unie en de NAVO. Ook het Oekraïens-Russisch conflict van 2014 zou hen sterken in die anti-Russische houding.

1990 Octavio Paz krijgt Nobelprijs voor Literatuur

De Mexicaanse schrijver Octavio Paz ontvangt de Nobelprijs voor Literatuur. Hij is vooral bekend om zijn gedichten en romans, die steeds blijf geven van een nieuwsgierigheid naar het wezen van de mens. In zijn geschriften bestrijdt hij het autoritaire geweld en neemt hij ook geen blad voor de mond als het gaat over politieke kwesties. Zo toonde Paz in de jaren dertig zijn sympathie voor de Spaanse republikeinen in hun strijd tegen Franco. Heel wat later gaf hij zijn diplomatieke functie op en emigreerde hij naar Europa als protest tegen het neerschieten van betogende studenten door de Mexicaanse regering. Zelfs zijn hechte vriendschap met collega-schrijver Carlos Fuentes moest het ontgelden toen ze in een politiek geschil verwickeld raakten over de sandinisten in Nicaragua.

Octavio Paz staat in een traditie van Latijns-Amerikaanse auteurs die ook in het Westen opgang hebben gemaakt. Bekend zijn vooral de Chileense dichter Pablo Neruda, die al in 1971 de Nobelprijs voor Literatuur had gewonnen voor zijn poëtisch werk, maar ook Gabriel García Márques (Nobelprijs Literatuur 1982) en zijn roman *Honderd jaar eenzaamheid*.

2010 Vargas Llosa Nobelprijs Literatuur

Paz zou niet de laatste Latijns-Amerikaanse schrijver zijn die de Nobelprijs voor Literatuur ontving. In 2010 later valt de eer te beurt aan de Peruaan Mario Vargas Llosa. Deze auteur schrijft romans over politiek en maatschappelijk geladen thema's waarin geweld en autoritair gezag een centrale rol spelen. Niet ongebruikelijk voor Latijns-Amerikaanse schrijvers zou ook Mario Vargas Llosa zich politiek engageren tijdens zijn loopbaan. Zo was hij in 1990 kandidaat bij de presidentsverkiezingen in Peru, die hij weliswaar verloor in de tweede verkiezingsronde.

1990 Geboers voor vijfde keer wereldkampioen motorcross

Eric Geboers is op de Citadel van Namen voor de vijfde keer wereldkampioen geworden en stopt nu definitief met motorcross. Twee jaar daarvoor kreeg hij al de nationale trofee voor sportverdienste en was hij sportman van het jaar.

Geboers kon zichzelf een waardige opvolger van topcrossers als Sylvain Geboers en Georges Jobé noemen. Door Geboers' overwinningen werd motorcross in België een nationale sport, waarin later ook Stefaan Everts met brio zou uitblinken.

1991 *The Silence of the Lambs* bekroond in Hollywood

De thriller *The Silence of the Lambs* wint vijf Oscars, één voor alle vijf topcategorieën van de *Academy*: beste film, beste acteur (Anthony Hopkins), beste actrice (Jodie Foster), beste regisseur (Jonathan Demme) en beste scenario.

De film gaat over de zoektocht naar een psychopathische moordenaar en is gebaseerd op het gelijknamige boek van Thomas Harris. Centraal staat de figuur Hannibal Lecter, zelf ooit een beloftevol psychiater maar ondertussen een veroordeeld psychopathisch seriemoordenaar. Een FBI-agent interviewt hem in de gevangenis in de hoop meer te weten te komen over zijn denkwereld en zo een andere seriemoordenaar op te sporen. De ondervragingsscènes zijn beslist niet voor gevoelige zielen.

Intussen is Hannibal Lecter een iconisch figuur geworden. De drie overige boeken van Thomas Harris over Hannibal Lecter werden eveneens verfilmd – *Hannibal* (2001), *Red Dragon* (2002) en *Hannibal Rising* (2007) – zij het niet meer met hetzelfde succes.

1991 Nirvana zorgt voor een doorbraak van ‘grunge’ in de rockmuziek

Met de hitsingle ‘Smells Like Teen Spirit’ van de Amerikaanse band Nirvana krijgt de alternatieve rockmuziek een belangwekkende boost. Nirvana, een grungeband uit de toenmalige muziek-scene van Seattle, met als frontman Kurt Cobain, maakt daarmee van grungerock een mainstream genre. Grunge combineert invloeden uit de noise rock van Sonic Youth met strakke drie-akkoordenpunk en alternatieve indierock van bands als Pixies en Dinosaur Jr., steeds overgoten met een kenmerkend, zwaar overstuurd gitaargeluid dat we onder meer terugvinden in heavy metal en bij klassieke rockers als Neil Young.

Ook na de zelfdoding van Cobain in 1994 bleef grunge een invloedrijke stroming in de hedendaagse rock. Bands als Pearl Jam, Sound Garden en Smashing Pumpkins braken wereldwijd door in de jaren negentig, terwijl in Europa Radiohead voor het eerst scoorde met de hit ‘Creep’. Ondertussen zou Dave Grohl, de voormalige drummer van Nirvana, maar tot vandaag vooral bekend als frontman en gitarist van de Foo Fighters, grote successen blijven boeken met zijn eigen band.

1992 Karaoke wordt populair in het Westen

Er is een nieuw gebruik ontstaan: mensen bekijken in discotheken of bars een video van een bekende hit, krijgen de tekst op een beeldscherm geprojecteerd en zingen mee. Het fenomeen heet ‘karaoke’, naar de Japanse woorden voor ‘leeg’ (*kara*) en ‘orkest’ (*oke*, een afkorting). De stem(men) van de originele zangers of zangeressen worden weggezuiverd en de gegeven tekst maakt het gemakkelijk om het lied mee te zingen. Omdat karaoke een collectief gebeuren is vallen dissonante klanken minder op.

Er ontstaan dan ook speciale bars waar men kan meezingen. Het is duidelijk een groepsgebeuren dat een publiek aantrekt waar ‘iedereen erbij hoort’ die de plaat kent. Een plaat die in het karaokecircuit belandt wordt gegarandeerd een klassieker.

1992 Vlaanderen pakt uit met milieubox

Milieuminister Theo Kelchtermans pakt uit met de milieubox. Dat is een groene plastic doos die elk huisgezin in Vlaanderen dat jaar in de bus krijgt. De milieubox is bedoeld om het zogenoemde klein gevaarlijk afval, zoals batterijen, verf en andere chemische producten, bij de gemeente in te leveren. De opslagdoos werd beslist geen succes: heel wat mensen bleken problemen te hebben om de milieubox te openen door de onpraktische kinderbeveiliging. Tot overmaat van ramp ontstond er na de levering van de milieuboxen een politiek schandaal wanneer bleek dat de aanbesteding voor de productie van de dozen niet koosjer was verlopen.

1992 Sevilla in teken van ontdekking Amerika

De wereldtentoonstelling in Sevilla stelt 'het tijdperk van de ontdekkingen' als centraal thema voorop – dit in het licht van de 500ste verjaardag van Columbus' ontdekking van Amerika in 1492. Het opzet was aanvankelijk om de expositie samen te organiseren met de Amerikaanse stad Chicago. Helaas kon deze stad wegens een tekort aan financiering uiteindelijk niet ingaan op het aanbod.

Het terrein van de Expo '92 bevindt zich op het *Isla de la Cartuja* van Sevilla, volgens menigeen de plaats waar Columbus op ontdekkingsstocht vertrok naar de Nieuwe Wereld. De site biedt een spectaculair architecturaal beeld van vele paviljoenen waarin meer dan honderd landen wedijveren om het meest inventieve gebouw. Het Japanse paviljoen valt op met zijn reusachtige houten structuur. Ook de modernistische kubus van het Spaanse paviljoen wordt door het publiek gesmaakt.

Tot de restanten van de Expo '92 behoren ongetwijfeld de twee moderne bruggen over de rivier Guadalquivir: de *Barqueta*- en *Alamillo*-brug, twee mijlpalen van de stad Sevilla. Op het vroegere terrein van de expositie staat tegenwoordig het *Isla Mágica*, een themapark voor oud en jong. Liefhebbers van moderne kunst kunnen er verder terecht in het *Cartuja* klooster, een veertiende-eeuws klooster dat speciaal voor de wereldtentoonstelling is gerestaureerd en momenteel het *Museo de Arte Contemporáneo* huisvest.

Het was al sinds 1970 geleden, bij de wereldtentoonstelling van Osaka, dat er nog een universele expositie werd georganiseerd. Uiteindelijk zou de Expo '92 kunnen rekenen op meer dan veertig miljoen bezoekers tijdens de zes maanden dat de tentoonstelling geopend was. Toch zal de Expo '92 niet de geschiedenis ingaan als de wereldtentoonstelling met het grootste bezoekersaantal. Die eer zou te beurt vallen aan de Wereldtentoonstelling van 2010 in Shanghai, die maar liefst zeventig miljoen gasten mocht ontvangen en met een gloednieuwe metro de bezoekers door de stad kon loodsen.

1992 Bill Clinton wint Amerikaanse verkiezingen

Na twaalf jaar van republikeinse presidenten (acht jaar Reagan en vier jaar Bush) heeft een democratische kandidaat de verkiezingen gewonnen. Bill Clinton en zijn *running mate* Al Gore versloegen de zittende president George Bush sr. De nieuwe president haalde 370 kiesmannen, tegen 168 voor Bush.

Clinton zou uiteindelijk gedurende twee ambtstermijnen het hoogste ambt ter wereld bekleden; in 2000 zou vicepresident Al Gore het na een gedeeltelijke hertelling van de stemmen moeten afleggen tegen George Bush jr., de zoon van de vroegere president (zie verder).

1993 Jeltsin wint machtsstrijd in Moskou

In Moskou hebben tanks het Russische Witte Huis beschoten. In dit gebouw hadden de tegenstanders van president Jeltsin zich verschanst. Het gebouw brandde uit en parlamentsvoorzitter Roeslan Chasboulatov en vicepresident Aleksandr Roetskoj werden gearresteerd.

Het ingrijpen van het leger kwam er na een maandenlang aanslepende constitutionele crisis waarin Jeltsin en het parlement elkaars bevoegdheden betwistten. Toen de crisis in intensiteit toenam, trokken aanhangers van het parlement naar het gebouw van de nationale televisie en riep Chasboelatov zelfs op om de ambtswoning van Jeltsin in het Kremlin te bestormen.

Na aanvankelijke twijfel kozen legereenheden de kant van Jeltsin.

Later zou de door Jeltsin geïnitieerde grondwet de macht van de president aanzienlijk vermeerderen. Nog later zou zijn opvolger, Vladimir Poetin, onder andere daardoor Rusland kunnen uitbouwen tot een autoritaire staat (meer daarover in het boek).

1993 Oslo-akkoorden

Yitzhak Rabin, Yasser Arafat en Bill Clinton hebben officieel de Oslo-akkoorden ondertekend. In het grootste geheim is er in Oslo onderhandeld. Het akkoord bevat de bepalingen dat het overgrote deel van het Israëliësch leger zal worden teruggetrokken uit de westelijke Jordaanoever, dat er een Palestijnse president zal worden verkozen en dat de PLO de artikelen uit haar handvest zal schrappen die oproepen tot de vernietiging van Israël. Het jaar daarop zullen Peres, Rabin en Arafat voor het akkoord de Nobelprijs voor de Vrede krijgen. Nog later zou het Oslo II-akkoord worden gesloten, waardoor de Palestijnen een vorm van zelfbestuur kregen in een aantal steden op de Westbank. Een meer omvattende autonomie blijft echter een moeilijke kwestie voor de Israëliësche staat.

1994 Zeven Oscars voor *Schindler's List*

Steven Spielberg valt in de prijzen met zijn film *Schindler's List* uit 1993. Het is een verfilming van een boek dat het verhaal vertelt van de Duitse industrieel Oscar Schindler, die tijdens de Tweede Wereldoorlog het leven redt van 1100 joden door hen vanuit zijn fabrieken uit handen te houden van de Nazi's en hen zo te behoeden voor een deportatie naar de concentratiekampen. Opvallend is dat deze film haast integraal in zwart-wit verschijnt om het historische karakter van het verhaal in de verf te zetten.

Hoewel het verhaal op waargebeurde feiten gebaseerd is, ontstond er bij het uitkomen van de film heel wat commotie. Sommige overlevenden van de Holocaust waren zelfs verontwaardigd en vonden dat de film zou leiden tot een banalisering van de Holocaust of op zijn minst de betrokkenen onrecht aandoet. Anderen waren vooral kritisch over de geromantiseerde verhaallijnen in de film die nooit hebben plaatsgevonden. Nog andere filmcritici vonden dat Spielberg met Schindler vooral een typische Hollywoodheld had neergezet in een wreedaardige oorlogsmachine waar het individu net niet meer telt.

1994 *Pulp Fiction* wint Gouden Palm in Cannes

Het succes van *Pulp Fiction*, een Amerikaanse gewelddadige misdaadfilm, zorgt voor een doorbraak van regisseur Quentin Tarantino in de filmwereld. De film illustreert zijn vernieuwende stijl, met onder meer de vele verwijzingen naar andere films, en een verhaalstructuur die opgebouwd is op verschillende, schijnbaar los van elkaar staande verhaallijnen die pas gaandeweg samenvloeien. Tegelijk is *Pulp Fiction* een exponent van de zogenaamde *nouvelle violence* waar Tarantino voor bekend staat (onder meer met *Reservoir*

Dogs uit 1992). In deze filmstroming worden extreme geweldsscènes zo expliciet in beeld gebracht dat de kijker zich terugvindt in een bevreemdende context waar andere wetten gelden dan men gewoon is. Heel wat filmkenners zien *Pulp Fiction* als een icoon van een generatie.

Later zou Tarantino een vaste waarde worden in de hedendaagse filmgeschiedenis, met onder meer klassiekers als het tweeledige *Kill Bill* (2003/04), *Inglourious Basterds* (2009) en nog recenter, de met een Oscar als beste regisseur bekroonde *Django Unchained* (2012). In 2015 kreeg hij een ster op de Hollywood Walk of Fame.

1994 Opening Gallo-Romeins museum in Tongeren

Het Gallo-Romeins museum heropent de deuren met een nieuw gebouw en een ‘nieuwe stijl’. Dit bescheiden museum was met haar indrukwekkende collectie van archeologisch materiaal langzaam aan uitgegroeid tot een vaste waarde voor vele (school)bezoekers. Een investering in een aantrekkelijke presentatie van de collectie en een laagdrempelige educatieve aanpak was dan ook aan de orde.

De renovatie had zeer grote gevolgen. De collectie werd uitgebreid met belangwekkende stukken (onder meer met de muntschat van Ambiorix en de gouden munten van de Eburonen) en het aantal bezoekers nam sterk toe. Het museum werd daardoor slachtoffer van het eigen succes. De expositieruimtes werden al snel te klein en de onthaalcapaciteit van het museum te beperkt om de toevloed van bezoekers op te vangen. Al in 2000 gaf de provincie Limburg groen licht voor een tweede, grondigere verbouwing.

Na een sluiting van drie jaar, opende het museum in 2009 opnieuw haar deuren voor het grote publiek. Het Gallo-Romeins museum in Tongeren groeide daarmee uit tot een van de belangrijkste archeologische musea van Europa. De tentoonstelling ‘Ambiorix: koning van de Eburonen’ haalde in 2010 alvast 50.000 bezoekers.

1995 Pokémon is here to stay

Enige tijd geleden zag een reeks fantasiefiguren het levenslicht. De Pokémons worden verdeeld op kleurplaten en ruilkaartenspellen, ze duiken op in speelfilms en een televisieserie, kortom: via een uitgekierde marketingactie werd het Pokémonuniversum gecreëerd, met een groeiend aantal figuren, gaande van huisdierachtigen tot dinosauriërs, monstertjes en ondefinieerbare wezens. Uiteraard vormen kinderen de doelgroep van de marketingstrategie en genieten fabrikanten van spelconsoles mee van het succes.

Pokémon is een Japanse uitvinding, en het lijkt erop dat veel nieuwe rages van daaruit overwaaien, zoals ook het geval is voor de Tamagotchi (zie verder).

1995 Basejumpen wordt nieuwe (risico)sport

Na de sprong van Cedric Dumont vanop een brug aan een Belgische snelweg, maakt een nieuwe rage furore in het land. Het gaat om ‘basejumpen’: het springen met een parachute vanaf een brug, een kraan, een gebouw of berg, en dus niet (meer) vanuit een vliegtuig of helikopter.

De term kan overigens aanleiding geven tot misverstanden: het eerste deel van de term, *base*, is de afkorting van *building*, *antenna*, *span* (overspanning) en *earth*, hoewel de plaats van waaruit men springt ook als een *base* aangeduid kan worden.

Basejumpen blijkt steeds populairder te worden, maar is duidelijk geen activiteit voor mensen met hoogtevrees. De rage houdt ook risico's in; er wordt bijgevolg veel aandacht besteed aan de kwaliteit van de lange, elastiekvormige koorden, evenals aan de psychologische voorbereiding van de sprong. Hoewel het springen zelf bijna altijd gepaard gaat met angst, is

het (bijna) aanraken van de grond vooraleer men opnieuw naar boven wordt gekatapulteerd, een bijzondere sensatie. Sommige commentatoren leggen een verband met het voortdurende zoeken naar steeds extremere kicks, dat onze samenleving zou kenmerken.

1995 Akkoorden van Dayton beëindigen Bosnische oorlog

De Bosnische oorlog is officieel beëindigd. In de Amerikaanse stad Dayton zijn de Servische president Milošević, de Kroatische president Tuđman en de Bosnische president Izetbegović tot een akkoord gekomen. Bosnië-Herzegovina wordt volgens het verdrag opgedeeld in de federatie van Moslims en Kroaten enerzijds en de Servische Republiek anderzijds. Beide delen maken ongeveer de helft van de oppervlakte van het land uit. Sarajevo wordt niet opgesplitst.

Een van de cruciale factoren die de drie partijen tot onderhandelingen dwong was het NAVO-bombardement op de Servische stellingen rond Sarajevo, na een mortieraanval met vele burgerdoden.

Het statuut van een ander betwist gebied, Kosovo, kwam in Dayton niet ter sprake, en later zou het conflict over dit gebied opnieuw tot oorlog leiden.

1995 *Forrest Gump* wordt kassucces

De verfilming *Forrest Gump*, naar het gelijknamige boek van Winston Groom uit 1986, maakte een bijzonder sterke beurt op de Oscaruitreiking in Hollywood. De film uit 1994 won maar liefst 6 Oscars, onder meer voor Beste Film en Beste Acteur (Tom Hanks) en werd een blockbuster.

De film vertelt in enkele scharniermomenten het verhaal van de naoorlogse Amerikaanse geschiedenis aan de hand van het leven van *Forrest Gump*, een man met een wat knullig voorkomen. In de openingsscène zit hij op een bankje en bekijkt dromerig hoe een veertje naar beneden dwarrelt. In een flashback volgt de film vervolgens zijn leven sinds de jaren vijftig tot in de jaren tachtig. Uiteindelijk blijkt dat deze wat dom ogende man in zijn leven heel wat historische gebeurtenissen heeft meemaakt en zelfs heeft beïnvloed, althans, dat laat de film je geloven. Hij inspireert Elvis Presley met zijn danspasje, ontmoet presidenten, ontvangt een eremedaille voor zijn bijdrage in de Vietnamoorlog, spreekt met John Lennon over een nieuwe song, ontdekt de *smiley*, enzovoort. Het hele verhaal wordt geloofwaardig gemaakt met een techniek waarbij Forrest Gump in documentair beeldmateriaal van historische figuren en gebeurtenissen wordt geplaatst.

Forrest Gump blijft tot vandaag deel uitmaken van de Amerikaanse populaire cultuur. Iedereen die de film zag koestert wel zijn eigen favoriete quote – wat dacht je van ‘*what’s normal anyways?*’, of ‘*stupid is as stupid does?*’? In 2014 werd de film door het Nationaal Filmarchief van de VS geselecteerd om toe te treden tot het clubje van klassiekers, naast films als *Bambi* (Disney) en *The Kid* (Charlie Chaplin).

1996 Macarena-remix scheert hoge toppen

De Macarena, de blijde song van de groep Los del Rio, is de nieuwste zomerhit. Het aanstekelijke ritme en het opzweepende tempo doen de plaat steeds weer gedraaid worden. De titel ‘Macarena’ slaat op een meisjesnaam, hoewel er ook een Macarena-wijk in Sevilla bestaat.

De song werd in 1993 al eens in een Spaanse versie uitgebracht, maar had toen minder succes. Nu is het wel raak, en de plaat scoort nog jarenlang hoog in verzoeklijstjes.

Dankzij YouTube zouden hits trouwens telkens weer beluisterd kunnen worden. YouTube lijkt dan ook hét medium waar iedereen ter wereld de allernieuwste trends kan oppikken. De snelheid waarop muzikale rages zich kunnen verspreiden is dan ook indrukwekkend: een paar dagen kunnen volstaan om miljoenen kijkers te krijgen, op elk moment van de dag.

1996 Tamagotchi, het virtuele huisdier

Het is moeilijk te geloven, maar er is nu een klein Japans toestel op de markt, met de naam Tamagotchi, dat op een schermpje een huisdier laat geboren worden. Het baasje kan het via een druk op een knop voeden, verzorgen, verplegen bij ziekte... De naam Tamagotchi komt van de Japanse term voor ei, 'tamago', en het Engelse 'watch' (in de betekenis van klok). Het toestel lokt een heuse rage uit die echter na enkele jaren langzaam uitdooft. Omdat Tamagotchi's zo klein zijn – het formaat van een sleutelhanger – nemen vele mensen het mee naar hun werk of naar school.

Enkele jaren later worden (veel grotere) robots op de markt gebracht.

1996 *The English Patient* wint negen Oscars

Bij de uitreiking van de Oscars kwam de film *The English Patient* duidelijk als grote overwinnaar uit de bus. De film wist maar liefst negen Oscars in de wacht te slepen. *The English Patient* is een romantische film met een tragisch einde, gebaseerd op de gelijknamige roman van Michael Ondaatje uit 1992 (winnaar Booker Prize), en met Juliette Binoche in een glansrol. Het verhaal speelt zich af aan het einde van de Tweede Wereldoorlog in Italië, waar een ernstig verbrande piloot met geheugenverlies ('the English patient') verzorgd wordt door een Frans-Canadese verpleegster.

1996 Cocooning wordt de nieuwe trend

Een nieuwe term maakt opgeld in de wereld van de marketeers. *Cocooning* is de naam, een trend waarbij men het zich thuis, ver van alle drukte, gezellig maakt – een uitgekiend interieur helpt daarbij – en slechts contact heeft met het werk via e-mail, telefoon en internet. Het zich terugtrekken in de vertrouwde omgeving of cocon dus.

De naam *cocooning* werd geïntroduceerd door trendwatcher Faith Popcorn en kende snel daarop een grote verspreiding in het Westen, waar cocooning als remedie wordt beschouwd voor de toenemende werkdruk. Heel wat lifestylebladen gebruiken de term dan ook in titels van hun bijdragen.

1997 Dario Fo ontvangt Nobelprijs literatuur

De Zweedse Academie maakt dit jaar een verrassende keuze en kent de Nobelprijs Literatuur toe aan de controversiële Italiaanse toneelschrijver en acteur Dario Fo. Hij staat vooral bekend om zijn satirische en sociaal bewogen stukken waarmee hij machthebbers potsierlijk aan de kaak stelt en tegelijk de waardigheid van de armen en verdrukten in de verf zet.

Samen met zijn vrouw stichtte hij het theatergezelschap *Nuova Scena*. In de oude Italiaanse traditie van de commedia dell'arte bracht hij theater in de alledaagse omgeving van arbeiders en armen. Zijn volkstheater kon daarbij niet altijd op de goedkeuring van de goegemeente rekenen, en zeker niet van de Katholieke Kerk.

1973-1997 Fo en de Internationale Nieuwe Scene

Dario Fo was overigens beslist geen onbekende in onze contreien. Hij stond onder meer mee aan de wieg van de Vlaamse theatergroep ‘Internationale Nieuwe Scène’, die al in de jaren 1970 grote successen boekte met Fo’s bekende theaterstuk *Mistero Buffo*. Dit stuk werd bovendien begeleid met Italiaanse volksliederen die bewerkt waren door de intussen overleden Antwerpse bard Wannes Van de Velde. In de jaren 1980 zou de Vlaamse acteur Jan Declerck grote successen boeken met verschillende teksten van Dario Fo die hij in het Antwerps dialect op de bühne bracht. Later zou de Internationale Nieuwe Scène opgaan in het Wereldculturencentrum Zuiderpershuis, vandaag gekend als het Zuiderpershuis.

1997 Onthaasting is de nieuwe hype

Druk bezig zijn met werk en gezin is niet meer in. Dat is de essentie van de tendens waarbij mensen zich regelmatig terugtrekken uit hun jachtige bestaan en streven naar ‘quality time’. Anders geformuleerd: het is tijd voor ‘onthaasting’, bijvoorbeeld door zich te laten verzorgen in een wellnesscentrum of zich terug te trekken in een mooie loft, ver van het drukke gewoel. Is het een impliciete kritiek op het ‘nooit tevreden’-gevoel dat de maatschappij overheerst, of op het ideaalbeeld van de perfecte man of vrouw die steeds bezig is en nooit dipjes kent? In elk geval worden de fenomenen burn-out en depressie steeds uitgebreider in de media besproken.

1998 Panamarenko in de bloemetjes gezet

De Belgische kunstenaar Henri Van Herwegen, bekend onder zijn artiestennaam Panamarenko, ontving vandaag de tweejaarlijkse cultuurprijs. Panamarenko is ongetwijfeld een van de meest bekende Belgische beeldende kunstenaars. Hij maakte naam met zijn assemblages en futuristisch ogende vliegtuigen. Zijn werk is steeds een combinatie van artistieke en technologische experimenten.

Panamarenko’s tentoonstellingen bevatten doorgaans talloze schaalmodellen van allerlei denkbeeldige vliegende of aerodynamische tuigen, van zeppelins en helikopters tot vliegende schotels of tapijten, uitzonderlijk zelfs een duikboot, en dit in alle mogelijke vormen. Zo bouwde hij onder meer een zeppelin, *The Aeromodeller* (1971), een intelligente kip, *Archaeopterix* (1990), en een duikboot *Pahama Novaya Zemblaya* (1996). Telkens zijn het spectaculaire figuren van bizarre schoonheid, tegelijk impressionant en ludiek. Zijn beeld ‘Pepto Bismo’ is in 2003 op het Sint-Jansplein in Antwerpen ingehuldigd.

1998 De Petronas Towers hoogste gebouw ter wereld?

De Maleisische Petronas Towers verbreken dit jaar een wereldrecord dat maar liefst 25 jaar standhield. De torens zijn met hun beide spitsen van 452 meter de hoogste wolkenkrabber ter wereld. En dat is precies 10 meter hoger dan hun voorganger, de Sears Tower in Chicago. Toegegeven, het is op die hoogte en met zo een volume maar een klein verschil – kwatongen vroegen zich zelfs af waarom de antenne op de Sears Tower niet mocht worden meegeteld, en die van de Petronas Towers wel.

Wat er ook van zij, deze dubbele torens van Petronas bepalen tot op vandaag de skyline van Kuala Lumpur. Zij zijn met elkaar verbonden door een luchtbrug tussen de 41ste en de 42ste verdieping. De architectuur van de Petronas Towers is gebaseerd op traditionele motieven uit de islamitische kunst. Wegens zijn bijzondere vormgeving figureert het torencomplex soms

als achtergrond in populaire films en televisieseries (onder meer in *24*, *Entrapment* en zelfs in *Phineas and Ferb*).

Uiteindelijk zou de hoogterecordhouder niet bijzonder lang standhouden.

2006 Taiwan opent Taipei International Financial Center

De TAIPAI 101 toren rijst tot een duizelingwekkende hoogte van 508 meter en wordt al snel het icoon van het moderne Taiwan. Hij staat ook voor velen symbool voor de economische en technologische vooruitgang in Azië. Opmerkelijk is dat de TAIPEI 101, ondanks zijn hoogte, specifiek werd ontworpen om tyfoons en aardbevingen te doorstaan.

Toch zou ook deze toren niet de hoogste blijven.

2010 Dubai breekt hoogterecord met de Burg Khalifa

De allergrootste wolkenkrabber is tegenwoordig maar liefst 829,8 meter hoog, nog eens 321,8 hoger dan de vorige recordbreker, en bevindt zich in Dubai. De *Burj Khalifa* (vertaald als ‘Arabische Toren’) toont nog eens hoe het geografisch zwaartepunt in de wereld van de wolkenkrabbers tijdens de afgelopen decennia verschoven is van de VS, het land bij uitstek van de skyscraper, naar Azië.

In de internationale pers stond er overigens heel wat kritiek op de povere werkcondities van de arbeiders – vaak migranten uit Zuidoost-Azië – die aan de constructie hadden gewerkt; sommigen vragen zich af hoe lang en tegen welke prijs deze wedloop om de hoogste toren nog gaat duren.

1999 Günter Grass krijgt Nobelprijs

De Duitse schrijver Günter Grass ontvangt de Nobelprijs voor Literatuur. Hij wordt gelauwerd voor zijn magisch-realistische romans die ‘het vergeten gezicht van de geschiedenis’ tot leven brengen. Samen met Heinrich Böll, die al eerder de Nobelprijs ontving, wordt hij gezien als een grote vernieuwer in de Duitse literatuur.

Met *Die Blechtrommel* (De blikken trommel), zijn debuutroman uit 1959, schreef Grass meteen een indrukwekkende roman. In dit boek vertelt hij het verhaal van Oskar, een jongetje dat sinds zijn derde levensjaar niet meer groeit. Het boek speelt zich af tegen de achtergrond van zijn geboortestad Danzig (momenteel het Poolse Gdansk). Door te roffelen op zijn blikken tovertrommel brengt Oscar verhalen uit het verleden tot leven.

Later verschenen van Grass nog tientallen succesvolle verhalen, theaterstukken, essays en romans, waaronder *Mein Jahrhundert* (1999, Mijn eeuw) en *Im Krebsgang* (2002, In krabbengang). Grass ontliep nooit de polemiek en met zijn geschriften confronteerde hij Duitsland geregeld met zijn oorlogsverleden. Wanneer hij bij het verschijnen van zijn biografie in 2006, onthult dat hij als dienstplichtige tijdens de oorlog enige tijd lid was van de Waffen-SS, leidt dat tot zware debatten in Duitsland. Enkele jaren later publiceert hij een klaagedicht waarin hij Israël ervan beticht de wereldvrede te bedreigen, waarna hij uiteindelijk door dat land persona non grata wordt verklaard.

Grass sterft in de lente van 2015 op 87-jarige leeftijd.

1999 Amsterdam krijgt drie vernieuwde musea

Deze zomer opende in Amsterdam-Zuid het nieuwe museumplein. Het plein – waar ooit de wereldtentoonstelling van Amsterdam werd gehouden – was een wat rommelige ruimte geworden tussen het Rijksmuseum, het Concertgebouw, het Van Gogh-museum en het

Stedelijk Museum (vandaar ook de naam ‘Museumplein’). De Deense landschapsarchitect Sven-Ingvar Andersson stond in voor de hertekening van het park, al botste hij wel op heel wat lokale bewoners die kritisch waren over het kostenplaatje.

Nu trekt een ander gebouw de aandacht, namelijk de nieuwe vleugel van het Van Gogh-museum. De opvallende, ellipsvormige constructie is ontworpen door de Japanner Kisho Kurokawa en huisvest de tijdelijke exposities van het museum. Het gebouw is via een ondergrondse doorgang verbonden met de intussen ook vernieuwde oude vleugel. Hier bevindt zich de permanente collectie van het Van Gogh-museum, met de bekende werken als ‘De aardappeleters’, ‘Zonnebloemen’, ‘Het gele huis’, en zoveel meer.

Enkele jaren later start ook het Rijksmuseum met grote verbouwwerken die uiteindelijk tien jaar in beslag zouden nemen. Tijdens deze drastische ingreep werden veel van de oorspronkelijke maar voor het oog verdwenen elementen van het museum in oude staat hersteld of gereconstrueerd, waardoor het gebouw zijn glorie terugkreeg. Het Rijksmuseum werd plechtig heropend door koningin Beatrix in het voorjaar 2013, en ontving voor de vernieuwing in 2015 de *European Museum of the Year Award*.

2012 Het Nieuw Stedelijk laat het bad vollopen

Tenslotte zal ook het Stedelijk Museum voor Moderne en Hedendaagse Kunst en Vormgeving haar eigen vormgeving onder de loep nemen. ‘Het Stedelijk’, zoals het museum hier kortweg genoemd wordt, was sinds 2004 jarenlang gesloten in afwachting van de heropening van het ‘Nieuw Stedelijk’ dat initieel gepland was voor 2007. De renovatie en nieuwbouw liepen echter grote vertraging op, wat leidde tot felle kritiek en zelfs een ludieke bezetting van het museumplein. Enige tijd functioneerde het museum zelfs als een ‘museum zonder muren’. Men wilde met name onder de noemer ‘Stedelijk in de Stad’ het museumaanbod zichtbaar maken door op allerlei plekken in Amsterdam tijdelijke exposities – onder meer via een mobiel paviljoen (‘De Bouwkeet’) –, workshops, performances, discussies enz. te organiseren. De grote opening van het Nieuw Stedelijk vond uiteindelijk plaats in het najaar van 2012. Het nieuwe museumgebouw werd ontworpen door het architectenbureau Benthem Crouwel en krijgt door zijn opvallende en voor sommigen provocerende vorm al snel de bijnaam ‘de badkuip’. Met de vernieuwing verdubbelt het Nieuw Stedelijk haar expositieruimte.

1999 Fel gecontesteerde restauratie Rembrandthuis voltooid

De reconstructie van het ‘authentieke’ 17de-eeuws interieur van het huis waarin Rembrandt woonde en werkte is eindelijk voltooid. Zelden liepen bij een restauratieproject de discussies tussen kunsthistorici en monumentenverzorger zo hoog op. Tegenstanders wierpen op dat het plan om het interieur van 1656 te restaureren ongeloofwaardig was. Bovendien stelden ze het ongedaan maken van eerdere restauraties in vraag, omdat daardoor oudere visies op Rembrandt en zijn werk zouden verdwijnen. De restauratie van het huis werd zo de inzet van een principiële discussie over authenticiteit en restauratie-ethiek.

Niettemin zou de directie van het Rembrandthuis snel na de afwerking van de nieuwe vleugel groen licht geven om Rembrandts eigenlijke huis, dat in een aangrenzend perceel ligt, zo exact mogelijk in de oude staat terug te brengen. Het restauratieteam stond daarbij onder leiding van bouwhistoricus Henk Zantkuijl, expert inzake 17de-eeuwse woonhuizen. Bij de reconstructie van Rembrandts woon- en werkplaats baseerde men zich op historische bronnen zoals de beschikbare inventarissen van het huis van de eerste bewoner in 1626 en die van 1656. De inventaris uit 1656 werd opgesteld bij Rembrandts faillissement. Daaruit was op te

maken hoe het huis in die jaren was ingedeeld en zelfs hoe Rembrandt de kamers gebruikte. Verder behielpen de restaurateurs zich met tekeningen en etsen van de meester zelf.

2000 Londen vernieuwt aan een snel tempo

De Britse premier opende op oudejaarsavond het *London Eye*, met zijn 135 meter anno 2000 alvast het grootste reuzenrad ter wereld. Het *London Eye*, dat een geweldig panoramisch overzicht van de stad biedt, werd gebouwd naar aanleiding van de millenniumviering – vandaar ook de naam *Millennium Wheel*. Nog ter gelegenheid van de viering bouwde Londen een *Millennium Dome*, een evenementencomplex met een enorme koepel. Later zal het gebouw onder een nieuwe naam ‘*The O₂*’ dienst doen als concertarena voor rockoptredens of als stadion voor sportieve evenementen.

Daarenboven opent in het voorjaar van 2000 het beroemde Britse museum voor internationale moderne kunst, *Tate Modern*, haar deuren in de iconische gebouwen van de voormalige elektriciteitscentrale (*Bankside Power Station*), aan de oevers van de Theems. De vroegere turbinehal werd omgebouwd tot een grootse inkom met uitstalruimte, terwijl spectaculaire olietanks uit het industriële tijdperk dienst doen als galerijen voor postmoderne kunst. *Tate Modern* behoort vandaag tot de drie meest populaire toeristische bestemmingen van Londen.

2002 Londen krijgt er een ui en een augurk bij...

Enkele jaren later, in 2002, opent Ken Livingstone, op dat moment de Londense burgemeester, de gloednieuwe *City Hall*, voortaan het nieuwe hoofdkwartier van *Greater London Authority*. Omwille van de wat aparte vorm van de constructie kreeg het gebouw al snel de bijnaam *The Onion* (‘de ui’). De spiraalvormige binnentrap zou daarbij symbool staan voor de transparantie van de Londense overheid.

Het gebouw werd ontworpen door Sir Norman Foster, de beroemde Britse architect die daarvoor al de *Millennium bridge* tekende, de wandelbrug vlak bij het *Tate Modern*, en die aan het begin van de jaren negentig de ontwerper was van de doorzichtige koepel van het Rijksdaggebouw in Berlijn (lees daarover meer in het boek).

Intussen krijgt diezelfde Foster kort na de opening van *City Hall* het fiat voor het ontwerp van een nieuwe constructie op de site van *30 St. Mary Axe*, precies op de plek waar in 1992 een bomaanslag van het Ierse Republikeins Leger (IRA) het vroegere gebouw van de *Baltic Exchange* zo goed als helemaal had vernietigd. Het nieuwe, spectaculaire *30 St. Mary Axe*, vandaag beter gekend als *The Gherkin* (‘de augurk’), opent in het voorjaar van 2004 en wordt al gauw een klassiek voorbeeld van hedendaagse architectuur. Om de windturbulentie van de 180 meter hoge constructie te reduceren werd gekozen voor de opvallende kegelstructuur. Eveneens opmerkelijk zijn de energiebesparende ventilatiekokers die het hele gebouw op natuurlijke wijze isoleren.

2000 Bush jr. wint verkiezingen na hertelling stemmen

De zoon van George Bush senior, Bush junior, heeft de Amerikaanse verkiezingen gewonnen. De uitslag was lange tijd onzeker omdat het verschil tussen de beide kandidaten – voor de republikeinen George W. Bush en *running mate* Dick Cheney, voor de democraten Al Gore en *running mate* Joe Lieberman – miniem bleek te zijn.

De democraten eisten daarop een hertelling, waarna zich een lange juridische discussie ontspon met vele betwistingen. Om de zaak niet eindeloos te laten aanslepen, besliste het Hooggerechtshof om een deadline in te voeren vóór dewelke de strijd moest beslecht zijn.

Bush werd uiteindelijk aangeduid als winnaar in de belangrijke staat Florida en won de verkiezingen, hoewel Gore eigenlijk meer stemmen behaalde. Het mistellen van de stembiljetten in ons informaticatijdperk riepen veel vragen op. In 2004 was er wel meer verschil tussen de kandidaten; Bush maakte dan ook twee ambtstermijnen vol.

Jaren 2000 Cybercafés doen intrede

Aan de Antwerpse De Keyserlei gaat de eerste Belgische vestiging van 's werelds grootste internetcafé-keten open. Ook in sommige andere steden tref je ze tegenwoordig aan: plaatsen waarin je, soms omgeven door een lichtblauw of rood licht, eventueel in aparte hokjes mails kan versturen en ontvangen, computergames kan spelen of kan chatten. De stoelen zijn heel eenvoudig of hebben designkenmerken. Het kunstmatig of vreemd aandoend interieur hoort erbij, en in sommige cybercafés kan je ook drankjes verkrijgen.

Het fenomeen houdt allicht verband met het feit dat vele mensen voortdurend berichtjes versturen en lezen, zeker via de sociale media. Digitale communicatie zal later nog veel meer toenemen.

Jaren 2000 Lounge-interieurs maken opgang

In architectuurtijdschriften en woonbijlages van lifestylemagazines zie je steeds meer foto's van interieurs die wat vreemd aanvoelen: ze vormen soms een combinatie van designmeubelen en -verlichting en hebben de bedoeling om mensen tot rust te laten komen. De term 'lounge' slaat overigens op de lobby van een hotel waar drank en lichte maaltijden verkrijgbaar zijn. Lounge-interieurs lijken eerder te passen bij de tegenwoordig modieuze minimalistische interieurs.

Veel architecten zweren overigens bij deze nieuwe stijl, die erg verschilt van de interieurs van woningen van de meeste mensen. Of het minimalisme een blijver is, valt overigens te betwijfelen: in de hedendaagse maatschappij wisselen nieuwe stijlen elkaar relatief snel af.

Jaren 2000 Opkomst Sushi-restaurants

In hippe buurten verschijnen tegenwoordig steeds meer restaurants waar men typisch Japanse gerechten aanbiedt, sushi genaamd. Het geheel oogt zeer kleurrijk en volkomen on-westers. Na een aantal jaren zou blijken dat het verschijnsel meer werd dan een kortstondig modeverschijnsel, en de term 'sushi' zou dan ook snel tot het algemeen taalgebruik doordringen. Intussen worden 'sushi's' ook aangeboden in de meeste supermarkten.

2001 Stabilisatie toren van Pisa maakt bezoek weer veilig

De 'scheve toren van Pisa' is opnieuw voor het publiek toegankelijk. Al vroeg in de jaren 1960 was duidelijk dat de achthonderd jaar oude klokkentoren zonder interventie uiteindelijk zou omvallen. Sedert 1990 was hij uit veiligheidsoverwegingen gesloten voor het publiek. Ook de bewoners van de huizen en appartementen in de gevarenzone moesten verhuizen naar veiligere oorden.

Met een internationaal team van experts werden de fundamenten van de toren versterkt. Dat gebeurde in hoofdzaak door het verwijderen van een grote massa grond onder één kant van het gebouw. Hierdoor werd de toren 45 cm rechter getrokken.

Ook na de heropening zouden er nog verdere stabilisatiewerken volgen. Een rapport van deskundigen zou later aantonen dat de 'scheve toren van Pisa' opnieuw voor minstens

driehonderd jaar in veiligheid is gebracht. Voor de plaatselijke toeristische sector was het wellicht een geruststelling te vernemen dat er voorlopig geen poging was gedaan om de geliefde klokkentoren helemaal recht te trekken.

2001 Noordelijke Alliantie veroverd Kaboel op Taliban

De Afghaanse hoofdstad Kaboel is door een gelegenheidscoalitie van noordelijke Afghaanse krijgsheren op de Taliban veroverd.

Na de aanslagen van 11 september 2001 hadden de VS van de Afghaanse Taliban de uitlevering geëist van Osama Bin Laden, die door hen verantwoordelijk wordt geacht voor de aanslag. De Taliban weigerde en de VS verklaarde de oorlog aan de Taliban. Er werd een coalitie afgesloten met de noordelijke krijgsheren en de Amerikaanse luchtmacht startte bombardementen op Tora-Bora, de vermoedelijke schuilplaats van Bin Laden.

Ook zouden de VS van de nieuwe Pakistaanse dictator Musharaff militaire actie eisen tegen de Taliban in het grensgebied tussen Pakistan en Afghanistan.

2002 Brugge opent haar concertgebouw

De afwerking is weliswaar nog niet helemaal klaar, maar Brugge opende aan 't Zand alvast plechtig haar prestigieuze concertgebouw. In de grote zaal klonk *Die Schöpfung* van Haydn, uitgevoerd door het symfonisch orkest onder leiding van Jos van Immerseel.

Het Concertgebouw werd gebouwd in het kader van 'Brugge 2002: Culturele hoofdstad van Europa'. Het is een cultureel complex: naast een grote concertzaal met meer dan duizend zitplaatsen beschikt het gebouw over een kamermuziekzaal die ruimte biedt voor meer dan driehonderd cultuurliefhebbers en op de bovenste verdieping, een tentoonstellingsruimte voor hedendaagse kunst.

Het gebouw is ontworpen door het architectenpaar Paul Robbrecht en Hilde Daem (zie verder). De vooruitstrevende constructie van het gebouw, de tienduizenden terracottategels waarmee het bedekt is en de glazen Lantaarntoren met zijn betoverend uitzicht over het middeleeuwse Brugge, maken het muziekgebouw in verschillende opzichten uitzonderlijk. Toch is het vooral de uitstekende geluidskwaliteit binnen de concertzalen die op de grote waardering van menig bezoeker kan rekenen. Het concertgebouw is namelijk gebouwd op een akoestiek fundament bestaande uit een vijfduizendtal stalen veren, die zelfs de zwaarste geluidstrillingen van buitenaf moeten opvangen. Het gebouw behoort als gevolg hiervan tot de wereldtop als het gaat over akoestische kwaliteit.

2003 Nobelprijs voor de Vrede voor Shirin Edabi

De in het Westen vooralsnog weinig gekende Iranese mensenrechtenactiviste Shirin Edabi ontvangt de Nobelprijs voor Vrede. Zij is de eerste moslimvrouw die deze eer te beurt valt. Shirin Edabi, die zichzelf een islamitische feministe noemt, was voor de Iraanse revolutie in 1979 een succesvol rechter, maar werd door het regime van ayatollahs onder Khomeini uit haar ambt gezet omdat vrouwen deze functie niet langer mochten bekleden. Sindsdien wijdt zij zich volledig aan gelijke kansen voor vrouwen en manifesteert zij zich als een prominent verdediger van mensenrechten.

Tijdens haar aanvaardingsspeech van de Nobelprijs liet ze niet na felle kritiek uit te oefenen op de landen die na de aanslag op de Twin Towers in New York onder het mom van een strijd tegen het terrorisme de universele mensenrechten schenden. In eigen land zou ze in de daaropvolgende jaren nog herhaaldelijk worden belemmerd in haar werk. In 2009 verschenen

er zelfs berichten in de internationale media dat de Iraanse overheid haar persoonlijke bezittingen, met inbegrip van de Nobelprijs, in beslag had genomen. Dat het Noorse Nobelprijsc comité niet ongevoelig is voor de betekenis van sterke vrouwen die universele mensenrechten promoten, bleek al bij de eerdere Nobelprijs voor de Vrede aan Aung San Suu Kyi, voor haar geweldloze strijd in Myanmar voor democratie en mensenrechten in 1991, en een jaar later aan Rigoberta Menchú, voor haar inzet ten gunste van de inheemse bevolking in Guatemala. Ook later zou de Nobelprijs voor Vrede nog enkele keren aan vrouwen worden toegekend.

Jaren 2010 Vrouwenrechten opnieuw onder aandacht Nobelprijsc comité

Ellen Johnson Sirleaf, Leymah Gdowee en Tawakkull Karman kregen in 2010 samen de prijs voor hun geweldloze inzet voor de rechten van de vrouw. De Liberiaanse Leymah Gdowee, een maatschappelijk werkster, richtte een vredesbeweging op die het einde van de burgeroorlog in haar land hielp realiseren en daardoor het pad effende voor de eerste vrouwelijke Afrikaanse president, Ellen Johnson Sirleaf. De Jemenitische journaliste en politica Tawakkull Karman werd gelauwerd voor haar werk als mensenrechtenactiviste en als oprichter van de *Women Journalists Without Chains*. Zij was op het moment van de uitreiking als 32-jarige met stip de jongste winnaar van een Nobelprijs voor de Vrede. Later zou het Pakistaanse meisje Malala Yousafzai op haar zeventiende de prijs toegekend worden (meer daarover in het boek).

2003 VS opnieuw lid van UNESCO, relatie blijft precair

Na bijna tien jaar afwezigheid keert de VS als volwaardig lid terug naar de UNESCO, de VN-organisatie voor onderwijs, wetenschap en cultuur. De organisatie stond begin jaren tachtig in het centrum van een ideologisch twistpunt. De aanleiding was de publicatie van het 'MacBride-rapport' (1980) dat onder meer pleitte voor een stevigere rol van de overheidsmedia in het verzekeren van gelijke toegang tot informatie. De UNESCO steunde het voorstel van een 'Nieuwe Informatie en Communicatie Wereldorde' waarin gepleit werd voor een wereldwijde democratisering van de media. Landen als de VS, maar later ook Singapore en Groot-Brittannië, maakten bezwaar en zagen in de discussie een poging om de vrijheid van de pers aan banden te leggen, volgens hen daarin gesteund door de communistische lidstaten. Onder president Ronald Reagan zegden de VS in 1984 hun lidmaatschap van de UNESCO op. Groot-Brittannië en Singapore volgden een jaar later. De UNESCO verloor hierdoor lange tijd een groot deel van haar financiering. Enkele jaren na het einde van de koude oorlog sloot Groot-Brittannië zich opnieuw aan bij de UNESCO, in 2003 gevolgd door de VS en in 2007 door Singapore. De UNESCO blijft ook vandaag een wat aparte VN-organisatie die omwille van haar brede werking (naast de lidstaten hebben ook NGO's en expertenpanels een zware stem in het kapittel) en de behandelde thema's (waaronder ethische kwesties zoals culturele diversiteit, duurzame ontwikkeling, etc.) ook wel eens de confrontatie met haar leden durft aan te gaan. Toen bijvoorbeeld in 2011 de Palestijnse Autoriteit als lid werd toegelaten reageerden de VS en Israël door al hun financiering op te zeggen. Enkele jaren later zou de UNESCO het stemrecht van de VS en Israël intrekken wegens het uitblijven van hun financiële bijdrage.

2004 Festivals zorgen voor nieuwe trend: de loom-bandjes

Als festivalganger heb je het vast al opgemerkt: mensen dragen verschillende plastic armbandjes. De bandjes hebben verschillende vrolijke kleuren, en het is een hobby om ze te breien. Sommigen dragen er een of twee, maar anderen hebben er een heleboel.

Er is wel wat kritiek op loombandjes. Ze zijn gemaakt van elastiekjes die biologisch niet afbreekbaar zijn en belanden uiteindelijk op de grond, of in zee. Anderzijds vormen de bandjes een soort herkenningssymbool voor wie de festivals meemaakte, en wordt op die manier mogelijk een gemeenschapsgevoel gecreëerd binnen een subcultuur.

2005 Torre Agbar zorgt voor nieuwe skyline in Barcelona

De stad van Gaudi beschikt sinds enkele maanden over een nieuwe architecturale bezienswaardigheid: de *Torre Agbar*, genaamd naar de maatschappij die Barcelona van water voorziet en tegelijk eigenaar is van het gebouw. De toren is 145 meter hoog en heeft een opmerkelijke ovale vorm, die wat dat betreft overigens een opvallende gelijkenis vertoont met Norman Fosters augurk op St. Mary Axe in Londen (zie eerder en in het boek).

De *Torre Agbar* is evenwel ontworpen door de Franse architect Jean Nouvel. Naar verluidt liet hij zich hiervoor inspireren door enkele klassieke Catalaanse symbolen. Zo biedt de toren langs de noordkant een indrukwekkend uitzicht op de *Sagrada Família*, de kathedraal van Antoni Gaudí. Verder zou de vorm van het gebouw gelijkenissen vertonen met de toppen van de bergketen van Montserrat. Minder aan de verbeelding overlatend, maar des te plastischer, was Nouvels vergelijking met een fallussymbool dat door de lokale bevolking wel meteen herkend werd.

De Agbar-toren werd snel een nieuw architecturaal icoon van Barcelona. Niet enkel haar vormgeving, maar vooral ook haar integrale bedekking met aluminium zonnepanelen geven de constructie een bijzondere glans, die zowel overdag als bij verlichting 's avonds een unieke indruk nalaat.

2005 Close-up-beelden van Titan

De ruimtesonde Huygens is geland op Titan, de grootste maan van Saturnus. De sonde werd losgemaakt van het ruimtetuig Cassini en begon aan de afdaling van Titan. Het bergachtig gebied waar de landing gebeurde is bezaaid met kleine ijsklompjes die gevormd zouden kunnen zijn door stromend methaan en ethanol. De temperatuur bedraagt er circa -180° . Het ruimtetuig Cassini, dat rond Titan blijft cirkelen, kon dankzij radiogolven die naar het oppervlak werden gezonden (Titan zit zwaar onder de wolken) achterhalen dat de Saturnusmaan voor een groot deel bestaat uit meren van vloeibaar methaan, en uit rivieren, kustlijnen en duinen.

Het onderzoek van Titan is interessant omdat de atmosfeer van Titan zeer veel stikstof bevat, evenals organische stoffen waarvan men vermoedt dat ze belangrijk zijn voor het ontstaan van leven. In de jaren na 2005 zouden onderzoekers overigens steeds meer inzichten verwerven in de chemische samenstelling van manen van reuzenplaneten. Ze blijken helemaal niet zo 'saai' te zijn als onze maan; men vermoedt dat enkele ervan ondergrondse (water)oceanen bevatten.

2006 Muhammad Yunus en de Grameen Bank ontvangen Nobelprijs Vrede

De Bengaalse econoom Muhammad Yunus, bedenker van het microkrediet en oprichter van de Grameen Bank, krijgt samen met die ontwikkelingsbank de Nobelprijs voor de Vrede voor hun bijdrage tot economische ontwikkeling die gestoeld is op initiatieven die armen zelf aandragen vanuit hun gemeenschap.

Het systeem van microkredieten, zoals toegepast door de Grameen Bank, verstrekt kleine leningen, gemiddeld honderd euro, aan groepjes van arme mensen, vaak vrouwen, zonder er meteen een onderpand voor te vragen. Het idee ontstond in de context van de bestrijding van

de armoede tijdens de hongersnood in Bangladesh in de jaren zeventig, toen Yunus ontdekte dat kleine leningen vaak het verschil konden maken in overlevingskansen van arme mensen. De Grameen Bank, die in die tijd werd opgericht, staat in Bangladesh voor ‘de bank van het dorp’.

2009 Iraanse president Ahmadinejad herverkozen

De Iraanse presidentsverkiezingen zijn uitgelopen op een overwinning van *hardliner* Mahmoud Ahmadinejad. Zijn overwinning wordt erg betwist: gedurende een maand waren er betogingen tegen zijn herverkiezing en het leek er even op dat het regime ernstig in moeilijkheden zou komen, tot geestelijk leider Ayatollah Ali Khamenei in een toespraak zijn gewicht in de schaal wierp en slechts een beperkte hertelling aankondigde die de uitslag volgens hem niet fundamenteel zou wijzigen. Geleidelijk aan bloedde de oppositiebeweging dood.

Bij de volgende presidentsverkiezing, in 2013, zou de gematigd hervormingsgezinde kandidaat Rohani het pleit winnen. Dat versterkte in het buitenland de hoop dat Iran zijn kernprogramma aan internationale controle zou onderwerpen, wat Ahmadinejad steeds had geweigerd.

2009 Karel Van Miert plots overleden

De voormalige Europees Commissaris voor mededinging, Karel van Miert, is onverwachts aan een hartaanval overleden. Karel van Miert was enkele jaren voorzitter van de Vlaamse socialisten, daarna jarenlang Europees parlementslid en vervolgens in 1989 Europees commissaris voor onder andere consumentenbeleid.

De belangrijkste rol speelde hij echter vanaf 1993, als Europees commissaris voor mededingingsbeleid. Hij kwam daarbij in het nieuws toen hij Europese regels oplegde aan Boeing, de mediareuzen Bertelsmann en Kirch en toen hij ook in conflict lag met Formule 1-baas Bernie Ecclestone.

Aan zijn Europese loopbaan kwam een einde toen de Commissie ontslag nam naar aanleiding van berichten over belangenvermenging door Europees Commissaris Edith Cresson. Hij stapte uit de politiek en werd voorzitter van de Nyenrode Business Universiteit in Nederland.

2009 Stad Luik opent nieuw station en luidt hergeboorte van de stad in

Drie jaar later dan verwacht werd het nieuwe Luikse station feestelijk geopend. Het station Luik-Guillemin is een opmerkelijke constructie waarin glas, staal, wit beton en blauwe arduin op passende manier samen zijn verwerkt. Toch is het vooral de kolossaal lange overkapping die meteen in het oog springt en het station een futuristische aanblik geeft.

Het gebouw werd ontworpen door de Spaanse architect Santiago Calatrava, bekend van onder meer de *Alameda*-brug in Valencia, het *Bahnhof Zürich Stadelhofen* en het *Station Lyon Saint Exupéry TGV*. Hij zou enkele jaren later ook instaan voor het ontwerp van het nieuwe treinstation van Bergen, waarvan de opening – initieel voorzien voor 2015 naar aanleiding van Bergen als culturele hoofdstad – intussen is uitgesteld naar 2018. Beide stationsprojecten lagen overigens bij heel wat commentatoren onder vuur door hun torenhoge kostprijs. Zoals in Lyon was ook in Luik de komst van de hoge snelheidstrein mee de aanleiding voor de nodige vernieuwing van de stationsinfrastructuur. Met zijn nieuwe station wordt Luik een knooppunt voor het Europese HST-treinverkeersnetwerk tussen Frankrijk, België, Duitsland en Engeland.

Ongeveer gelijklopend met de bouw van het nieuwe station is ook het vervallen historisch stadscentrum helemaal aangepakt. De uitbreiding van het museum *Grand Curtius*, en later de vernieuwde schouwburg *Théâtre de Liège* in combinatie met de heropening van de Luikse Opera en het moderne winkelcentrum Centre Carré met haar gezellige zijstraten en terrasjes, hebben van Luik een toeristisch aantrekkelijke stad gemaakt.

Toch zou het herboren Luik in diezelfde periode tot tweemaal toe worden opgeschrikt door enkele rampzalige gebeurtenissen. In 2010 kwamen veertien mensen om toen twee appartementsgebouwen instortten na een hevige gasexplosie. Later, in 2011, zou op het bekende *place Saint-Lambert* een bloedbad worden aangericht waarbij zes doden vielen en 125 gewonden.

2009 Eerste crowdfundingplatformen in Europa

Er is een nieuw zakelijk concept ontwikkeld, dat de naam *crowdfunding* draagt: het verwerven van fondsen door beroep te doen op een grote groep mensen die elk een klein bedrag investeren, eerder dan dat een traditionele bank het hele project financiert. Het idee is overgewaaid uit de Verenigde Staten.

De oproep naar het grote publiek gebeurt gewoonlijk via een website. *Crowdfunding* is te onderscheiden van het verwante *crowdsourcing*, waarbij burgers het product of project niet financieren, maar ze onder zekere voorwaarden bepalen hoe het project er zal uitzien. Het lijkt er in elk geval op dat beide technieken in de toekomst succesvol zullen zijn, met dank aan het internet natuurlijk.

Jaren 2010 Botoxbehandelingen doen intrede in België

Er is een nieuwe techniek ontwikkeld om een jonger uitziend gelaat te krijgen. Het product dat met een fijne naald wordt ingespoten heet 'Botox' en is de afkorting van botuline toxine, een eiwit afkomstig van een bacterie.

Botoxbehandelingen vormen een onderdeel van esthetische correcties, die steeds meer voorkomen. De behandelingen worden nog niet terugbetaald door de sociale zekerheid omdat ze voorlopig worden gezien als een cosmetische ingreep.

Ondertussen valt steeds meer het verschil op tussen de technische innovaties in de hoogontwikkelde maatschappijen en het schrijnend gebrek aan elementaire geneeskundige verzorging in andere delen van de wereld.

Jaren 2010 Cupcakes bij de bakker

Je ziet ze tegenwoordig steeds meer liggen in bakkerijen: kleine gebakjes, cupcakes genaamd, die in de meest verschillende kleuren worden aangeboden: lichtblauw, roze, geel, lichtgroen, wit, bruin, en die meestal een zoete smaak hebben. Het cakeje heeft een 19de-eeuwse voorgeschiedenis (het ontstond in de context van de Britse theebransjes) maar is nu plots een rage geworden. Vele bakkers maken er werk van om er een eigen versie van te bedenken, bijvoorbeeld met fruit.

Het toont aan dat culinaire tendensen zich snel kunnen verspreiden, en mogelijk zelfs uitmonden in nieuwe activiteiten (samen cupcakes bakken, cupcake-lessen volgen), of zelfs nieuwe uitdrukkingen (cupcake-mama's bijvoorbeeld).

Jaren 2010 Laat je verrassen door een ‘flashmob’

In sommige steden gebeuren er tegenwoordig vreemde dingen. Plots duikt op een bepaalde plaats een hoop mensen op, en ze verdwijnen daarna even snel – vandaar de naam van het verschijnsel: een flashmob, een flitsende mobilisatie. De passanten staan er verbaasd naar te kijken.

De bijeenkomsten worden via het internet aangekondigd, en soms hebben ze de bedoeling om een proteststem te laten horen. Meestal gaat het gewoon om het effect. De moderne flashmobs zijn in zekere zin een late echo van de happenings uit de jaren zestig, zij het met een groter effect via de sociale media. Het valt overigens te verwachten dat de sociale media in de toekomst hoe dan ook nog een grotere mobiliserende kracht zullen kennen.

Jaren 2010 Bloemenfietsen zijn de nieuwe ‘flower power’

Fietsen kunnen zeer banaal zijn, of bedoeld om sportieve prestaties te leveren, maar ook om een opgewekt levensgevoel uit te stralen. Dat lijkt zeker het geval te zijn bij een nieuw modeverschijnsel, de ‘bloemenfiets’ die aan het stuur of de voorbak, of soms helemaal met bloemen versierd is. Het is geen late uitwaaijer uit de flowerpowertijd, maar de bloemenfiets is duidelijk ‘in’ en creëert in vele steden een zomerse sfeer. Uiteraard is het verschijnsel seizoensgebonden, maar het lijkt wel nog enige tijd mee te zullen gaan.

Jaren 2010 Hacienda vervangt fermette

De fermettestijl, ooit zo typisch in Vlaanderen, is op zijn retour. Zo blijkt uit commentaren in de pers waar wel eens schamper wordt gedaan over fermettes en hun moderne versie, de pastorijwoning. Er wordt vooral uitgehaald naar Spaans aandoende villa’s, ook wel hacienda’s genoemd. Kenmerkend zijn de rode of gele kleuren, het houten plafond, de patio of galerij en eventueel een zwembad, die het vakantiegevoel moeten onderstrepen, ook al is het in België doorgaans regenachtig of koud.

De kritiek op de haciendastijl kadert in de ruimere anti-globaliseringsbeweging, die aandacht heeft voor het streekeigene, waartoe ook de architectuur behoort. Net zoals exotische bomen niet in Vlaanderen horen, luidt de kritiek, is de hacienda evenmin Vlaams.

Jaren 2010 Dakterrassen winnen aan populariteit

Wie al eens op Google Earth rondkijkt, merkt dat de daken in onze steden minder grijs zijn dan vroeger. In plaats van een roofing bekleding bepalen vetplanten op sommige daken het uitzicht, en meermaals is er zelfs een heuse tuin met tafels en stoelen aangelegd. Het lijkt er dan ook op dat stedelingen zonder tuin hun dak hebben ontdekt, en er op zonnige dagen een klein lusthof van maken.

In het algemeen lijkt de tendens te passen in de al langer bekende ‘terugkeer naar de stad’-beweging, waar inbreiding van woongelegenheden en tegelijkertijd vergroening van druk bebouwde wijken de boventoon lijken te voeren.

Jaren 2010 Volkstuinjes maken lokaal opgang

Gemeentelijke bestuurders wennen er maar beter aan: wie de volkstuinjes aan spoorwegen en op andere plaatsen wil afschaffen, krijgt met zekerheid een hele reeks mensen tegen die er in hun vrije tijd een hobby van maken om eigen groenten te kweken, en hun klein lapje grond individuele kenmerken te geven. Groenten van eigen bodem, en niet vanuit een ver land

ingevoerd: het is bijna een protest tegen de globalisering, en een tendens die meer lijkt dan een voorbijgaand modeverschijnsel.

2010 Vulkaanuitbarstingen leggen luchtvaart tijdelijk lam

De tot dan toe vrijwel onbekende IJslandse gletsjer Eyjafjallajökull haalt dit voorjaar het nieuws. Spectaculaire vulkaanuitbarstingen onder de gletsjer zorgden ter plaatse alvast voor overstromingen – een onmiddellijk gevolg van het smeltend ijs van de gletsjer – en evacuaties van de lokale bevolking. Tegelijk zou het luchtverkeer in Europa grondig worden verstoord door een enorme vulkanische aswolk die na enkele dagen tot atmosferische hoogtes zou uitdeinen.

De impact op het Europese luchtruim was bijzonder groot. Omdat de vulkanische as gevaarlijk is voor vliegtuigmotoren werd het luchtruim van de meeste Europese landen enkele dagen gesloten voor het luchtverkeer. Door de vliegverboden strandden tienduizenden passagiers binnen en buiten Europa, op weg van en naar hun bestemming. Zo'n honderdduizend vluchten zouden worden afgelast.

De economische en maatschappelijke gevolgen van de gebeurtenis waren onmiddellijk zichtbaar. Naast de rechtstreekse gevolgen voor de luchtvaartindustrie en bijhorende vrachtbedrijven, zouden ook vele reizigers en bedrijven in de toeristische sector gedupeerd worden door het tijdelijk ontberen van transport van mensen en/of goederen.

Desondanks zou IJsland, met onder meer haar spectaculaire gletsjers, geisers en vulkanen, enkele jaren later zelf een van de meest populaire toeristische bestemmingen worden in Europa.

2010 Lange Wapperbrug komt er niet

Na een jarenlange discussie heeft de Vlaamse regering een belangrijke beslissing genomen: De Lange Wapper, de brug over de Schelde en een deel van de Antwerpse haven, die het paradepaard vormt van de 'Oosterweelverbinding', komt er niet; ze wordt vervangen door een tunnel onder de Schelde. Met de beslissing houdt de Vlaamse regering gedeeltelijk rekening met de actiegroepen die al jaren tegen de brug protesteren en geeft ze toe dat er bezwaren kunnen geopperd worden tegen het project.

Jaren later zal de discussie een nieuwe wending nemen wanneer steeds meer stemmen zullen opgaan om de ring rond Antwerpen te overkappen – het 'Ringland'-project. De bekommernis van grote delen van de Antwerpse bevolking bij grote infrastructuurwerken manifesteert zich in petitieën en protestacties. Politici ervaren dat burgerbewegingen te duchten pressiegroepen kunnen zijn.

2010 Broers Dardenne ontvangen eredoctoraat aan de KU Leuven

Tijdens de plechtige toekenning van de eredoctoraten van de KU Leuven ging dit jaar bijzondere aandacht naar de onderscheiding van de Waalse broers en filmmakers Jean-Pierre en Luc Dardenne. Jean-Pierre Dardenne is filmregisseur maar maakte al zijn films samen met zijn broer Luc Dardenne, van opleiding filosoof. Zij werden bekend met films zoals *Rosetta*, waarvoor zij in 1999 voor het eerst de Gouden Palm wonnen op het Filmfestival van Cannes, *L'Enfant*, dat hen in 2005 diezelfde eer zou opleveren, en *Le Silence de Lorna*.

Hun filmstijl is sociaal-realistisch en levert harde beelden op, zonder veel franjes. Dat komt onder meer doordat zij doorgaans filmen vanuit de losse hand en geen muziek toevoegen aan de aangrijpende filmbeelden. De realiteit van sociale achterstelling en armoede behoort tot het

centrale thema van de filmmakers. Niettemin erkennen kijkers de uitgesproken humanistische visie achter de beelden.

2010 STAM Gent geopend

Gent heropent vandaag haar eigen Stadsmuseum (STAM), in vroegere tijden bekend als ‘het Bijlokemuseum’. Behalve het nieuw inkomgebouw, dat qua locatie nauw aansluit op de historische Bijloke-abdij en het Bijlokeklooster, werd ook de collectie aangevuld en museaal vernieuwd. Het vaste circuit van STAM biedt een chronologisch overzicht en multimediaal parcours van objecten en gebeurtenissen die Gent als stad hebben geconstrueerd en haar culturele erfgoed bepalen. De tijdelijke tentoonstellingen brengen actuele ontwikkelingen in verband met het fenomeen stedelijkheid. Dat de vernieuwende benadering van het museum gesmaakt werd, bleek toen in 2012 het Stadsmuseum Gent winnaar werd van de Vlaamse Museumprijs van zowel de jury als het publiek.

2012 Opening nieuwe Stadshal van Gent

Intussen gaat in datzelfde jaar ook de nieuwe Stadshal van Gent open voor het publiek. De Stadshal, een stalen constructie op vier betonnen sokkels die een met hout bedekte kap draagt, neemt een zeer zichtbaar deel van de openbare ruimte in tussen het vernieuwde Emile Braunpark en de Poeljemarkt in het historische stadscentrum van Gent. Het gebouw is ontworpen door het architectenbureau Robbrecht & Daem, bekend door het Brugse concertgebouw (zie eerder). De Gentse Stadshal, en de betonnen zuilvoet met de Roelandsklok ernaast, werd aanvankelijk zwaar gecontesteerd. Zelfs de UNESCO betreurde dat zij niet geconsulteerd waren bij het project. Ondanks de kritiek sleepte het gebouw een aantal architecturale prijzen in de wacht, zoals in 2013 de Belgische Prijs voor Architectuur. Ondertussen is de Stadshal een vertrouwd beeld geworden in Gent. En uiteindelijk zou ook de kale, betonnen sokkel waarin de Klokke Roeland huist, nog in de schijnwerpers staan toen in 2014 de internationaal bekende Belgische schilder Michaël Borremans de zuil kwam tooien met het kleine kunstwerk ‘De Maagd’. Het is naar verluidt toegestaan dat iedereen er zijn eigen verhaal in kan vinden. Toch had de Gentse stadsarbeider die later bij het ruimen van duivenpoep per ongeluk ook enkele verfstrepen verwijderde dat blijkbaar te letterlijk geïnterpreteerd...

2010 Winterproblemen voor asielzoekers

Zoals al een paar jaar het geval is, doen zich met de komst van de winter weer problemen voor met de opvang van asielzoekers en daklozen. De betrokken instanties wijzen elkaar met de vinger: de federale overheid verwijst naar het regionale en lokale niveau, en omgekeerd; de OCMW's verwijzen naar Fedasil of het Rode Kruis, en ook de ministers kaatsen de bal naar elkaar. Ondertussen worden sommige asielzoekers verzocht buiten te slapen, of wordt slechts op het laatste moment een oplossing gevonden.

Nadat de problemen telkens bij de aanvang van de winter bleven opduiken werd proactief naar een oplossing gezocht en verminderden de problemen in aantal.

Later zou de vluchtelingencrisis ingevolge de vluchtelingenstroom uit onder andere Syrië in heel Europa voor opvangproblemen van een nog veel grotere omvang zorgen (meer daarover in het boek).

2011 Antwerpen opent eindelijk haar Museum aan de Stroom

Op de plaats van het vroegere monumentale Hanzehuis opent het MAS, het nieuwe Stadsmuseum van Antwerpen, onder de naam ‘Museum aan de Stroom’. Al in 2006 werd de eerste steen gelegd van het gebouw. Sindsdien is de ambitie van het stadsmuseum alleen maar gegroeid. Het MAS wil veel meer zijn dan een museum.

Naast het imposante museumgebouw, ontworpen door architect Willem Jan Neutelings, dat dankzij de glazen wanden op alle verdiepingen een hemels uitzicht biedt over de stad, is er een museumplein, versierd met de reusachtige granieten mozaïek *Dead skull*, een werk van Luc Tuymans.

Ondertussen hebben ook zowat een half miljoen collectiestukken een plaats gevonden in het gebouw. Het MAS is daarmee het grootste museum van Antwerpen: het verenigt de collecties die voorheen te bewonderen waren in het Vleeshuis, het Museum voor Volkskunde, het Scheepvaartmuseum en het Etnografisch Museum. Daarnaast krijgt de precolumbiaanse kunst uit de nalatenschap van de Antwerpse farmacoloog en industrieel Paul Janssens er een plaats. Het Museum aan de Stroom vertelt de geschiedenis van de uitwisseling tussen de stad, de haven en de wereld. De stukken worden met elkaar verbonden tot multimediale verhalen waar men kennis mee maakt in tentoonstellingen, kijkdepots en kennishoeken. Bovendien kan men via de ‘wandelboulevard’ ook opklimmen naar het dakpanorama. Hoewel de totale investering van het project opliep tot 56 miljoen euro, betekende de bouw van het MAS wel de start van de herwaardering van het Eilandje, een wat vervallen havenwijk ten noorden van het MAS. In 2013 zou daar ook het Red Star Museum openen, op de plaats van waaruit zo’n twee miljoen mensen in de 19de en 20ste eeuw naar het Amerikaans continent emigreerden.

2012 Vrouwen in een managementjob

Bij het topmanagement van de bedrijfswereld verschijnen er barsten in ‘het glazen plafond’ – de vaak onzichtbare barrières en vooroordelen die vrouwen tegenhouden om door te stoten naar topposities. Meer en meer vrouwen slagen er niet alleen in om internationale topfuncties te bekleden, maar weten deze job blijkbaar ook te combineren met een druk gezinsleven. De situatie van Marissa Mayer, sinds 2012 CEO bij Yahoo, is tekenend in dat verband. Bij haar aanstelling was ze behalve de jongste topmanager van een Fortune500 bedrijf tegelijk ook zwanger. Ondanks kritiek, bemerkingen en vooroordelen, overigens zowel van mannen als van vrouwen, behoort ze vandaag, althans volgens *Fortune*, tot de meest invloedrijke bedrijfsleiders ter wereld.

2012 Hoge opzegvergoedingen lokken kritiek uit

Met de regelmaat van een klok klinkt er kritiek tegen de hoge opzegvergoedingen die in bepaalde sectoren betaald worden aan vertrekkende toplui en managers. De vergoedingen worden uitbetaald aan parlementsleden – de uittredingsvergoedingen – evenals aan ambtenaren bij overheidsdiensten zoals de NMBS, aan vertrekkende CEO’s van commerciële bedrijven en dergelijke. De traditionele argumenten – een vergoeding omwille van de moeilijkheid om vergelijkbaar werk te vinden – lijken niet altijd te kloppen en steeds meer wordt ook op het verschil met ‘gewone’ lonen gewezen.

Ook de soms exorbitante lonen bij het begin van een carrière, evenals – in een geheel ander domein – de extreem hoge vergoedingen voor sommige topsporters maken al eens het voorwerp uit van kritiek.

2012 *In Flanders Fields* Museum heropent met zicht op herdenking 1914

In de Ieperse lakenhallen heropent het *In Flanders Fields* Museum zijn deuren, na zeven maanden van uitbreiding en ingrijpende vernieuwing. De nieuwe opstelling laat de bezoeker op een meer interactieve manier kennis maken met de Eerste Wereldoorlog, in al zijn facetten. Zo staat bijvoorbeeld het landschap centraal, als eerste getuige van de oorlog. Om daarop greep te krijgen kan je overigens het best eerst het belfort beklimmen. De top geeft immers een sensationele indruk van de wijde omgeving die je kan exploreren, onder meer in het deel '*In Flanders Earth*', waar oude foto's de historische plattegrond van de streek reconstrueren. Nog indrukwekkender voor vele bezoekers zijn ongetwijfeld de persoonlijke verhalen van frontsoldaten die via een visueel-technisch hulpmiddel tastbaar getuigen van de oorlogsgeschiedenis.

Enkele jaren later zou het *In Flanders Fields Museum* met allerlei acties deelnemen aan de herdenking van de Eerste Wereldoorlog. In die periode verschijnt onder meer de soundtrack '*Ypres*' die naar aanleiding van de heropening van het museum gecomponeerd werd door Stuart Staples, frontman van de Britse Tindersticks.

2012 Vroegere kazerne Dossin krijgt nieuwe bestemming

De vroegere Dossinkazerne in Mechelen is onder een nieuwe naam geopend. In en rond de vroegere kazerne is thans een 'Memoriaal, Museum en Documentatiecentrum over Holocaust en Mensenrechten' ingericht. Behalve het oude kazernegebouw, waar het Memoriaal en een documentatiecentrum werd ondergebracht, is tegenover de vroegere kazerne een nieuw museum gebouwd. Ook het beruchte plein werd helemaal heringericht.

Het ontwerp is van architect Bob Van Reeth. Het gebouw staat bol van de symboliek, die verwijst naar het verleden van de plaats als doorgangskamp van joden en zigeuners naar Auschwitz. Zo werden aan het plein de ramen dichtgemetseld met 25.267 bakstenen, even veel als het aantal slachtoffers dat gedeporteerd werd. Naast de kazerne staat ook een treinwagon opgesteld.

Het Dossin-complex mocht na een jaar al rekenen op meer dan 100.000 bezoekers. Dat overtrof ruimschoots de verwachtingen.

Toch is de nieuwe site niet alleen een plaats van herinnering van slachtoffers en herdenking van de holocaust. Ze is tegelijk een pedagogische plek waar de actualiteit van mensenrechten in beeld wordt gebracht. Hierin is het museum wellicht een trendsetter. Om die reden werd het Dossin-museum in 2014 gelauwerd bij de uitreiking van de Europese Museumprizen.

2012 De Gangnam Style lijkt de wereld te veroveren

Er is een nieuwe megahit: de song is bekend onder de naam *Gangnam Style* van de groep PSY. In het bijbehorend filmpje is een Koreaanse man te zien die danst, springt en zwaait; het vormt een satire op de mentaliteit van de rijke Zuid-Koreaanse klasse. Gangnam zelf is een rijke wijk in de Zuid-Koreaanse hoofdstad Seoul.

Maar wat nog het meest verbaast, is dat het filmpje op YouTube meer dan een miljard keer bekeken werd. Het geeft de kracht aan van dit nieuwe medium, dat – als het niet wordt belemmerd door autoritaire regimes – een gigantische invloed kan uitoefenen.

2014 Derde oorlog om Gaza

Israël is voor de derde keer Gaza binnengevallen. Aanleiding waren de oplopende spanningen tussen beide partijen na de ontvoering van drie Israëlische tieners op de Westbank, waarvan Israël Hamas de schuld gaf.

Bij een zoekactie bleken de drie vermoord, waarop Israël raketaanvallen uitvoerde op Gaza en Hamas reageerde met raketaanvallen op Israël. In Jeruzalem werd een Palestijnse tiener door Joodse inwoners op gruwelijke wijze vermoord.

De oorlog ging gepaard met grote verwoestingen in de Gazastrook, en duurde twee maanden. Amnesty International stelde in een rapport dat Israël buitensporig geweld gebruikte en een andere nota concludeerde dat ook Hamas oorlogsmisdaden beging. Hoe dan ook lijkt het erop dat de derde oorlog om Gaza – na de ('tweede') oorlog in 2013 – zeer vele burgerslachtoffers heeft gemaakt, en dat er niet de minste hoop is op een fundamentele oplossing.

2014 Philae geland op komeet

De ruimterobot Philae is op de komeet Tsjoerjoemov-Gerasimenko geland. Het toestel maakte zich daarvoor los van de ruimtesonde Rosetta, die ongeveer tien jaar daarvoor vanop aarde werd gelanceerd. De landing op de komeet, die de vorm heeft van een ruwe badeend, verliep niet zonder problemen: wegens de beperkte zwaartekracht op de komeet stuiterde Philae een paar keer en landde hij uiteindelijk in de schaduw waardoor zijn zonnepanelen hem niet van energie konden voorzien. Toch slaagde Philae erin om ter plaatse voldoende waarnemingen te verrichten voor de batterij uitviel. Er wordt overigens gehoopt dat de zonnepanelen later wel zonlicht zullen ontvangen, als de komeet dichterbij de zon komt.

Uit de resultaten van het onderzoek van bodemstalen zou blijken dat de komeet water bevat, maar met een andere scheikundige samenstelling dan op aarde. Dat werpt vragen op bij de veronderstelling dat het water op aarde oorspronkelijk van kometen afkomstig zou zijn geweest. Anderzijds trof een telescoop bij een andere komeet wel degelijk 'aarde-achtig' water aan.

2014 Aanslag Taliban op Pakistaanse school

In Pesjavar (Pakistan) zijn bij een aanslag op een school voor kinderen van militairen meer dan honderd doden gevallen. Volgens getuigen schoten de terroristen urenlang willekeurig op de aanwezige scholieren en leerkrachten. De politie schoot de geweldplegers uiteindelijk allemaal dood.

Een woordvoerder van de Pakistaanse Taliban verklaarde dat de aanval bedoeld was als wraak voor de aanvallen van het Pakistaanse leger op de Taliban in Waziristan, het grensgebied met Afghanistan.

Het Pakistaanse leger onderneemt al sinds 2007 onder Amerikaanse druk pogingen om de Taliban uit Waziristan te verdrijven. De VS is er als de dood voor dat islamisten de macht in de regio zouden overnemen.

2014 Restauratie station van Leuven eindelijk voltooid

Reizigers in Leuven kunnen opnieuw terecht aan de stationsloketten van het pas gerenoveerde stationsgebouw. De tijdelijke containers die drie jaar lang deel uitmaakten van het meubilair van het Leuvense stationsplein zullen snel verdwijnen. Ondertussen kunnen de resultaten van de renovatiewerken alvast gezien worden. Dat de restauratie veel tijd in beslag zou nemen is overigens te wijten aan de complexiteit van de werken en de techniciteit van de vereiste mankracht. Niet alleen zijn nu de neoclassicistische voor- en achtergevels in hun originele pracht hersteld, ook binnen het gebouw kunnen herontdekte reliëfs, marmeren vloeren, tegelmotieven enz. opnieuw in hun oorspronkelijke staat worden bewonderd na jaren te zijn verborgen door valse plafonds en bedekte wanden en vloeren.

Leuven behoort met zowat dertigduizend instappende reizigers per dag tot een van de belangrijkste treinstations van België. De restauratie van het stationsgebouw maakt tegelijk deel uit van een stadsvernieuwingsproject dat de hele stationsomgeving moest metamorfoserend. Na de eerdere renovatie van de buitengevels van het station en het herstel van het monument in de jaren 1990, werd de onderdoorgang naar Kessel-Lo volledig gemoderniseerd. Over de perrons en sporen kwam daarna een opmerkelijke perronoverkapping uit staal en glas. Ondertussen startte de volledige herinrichting van het Martelarenplein vóór het stationsgebouw, kwam er een nieuw busstation, een ondergrondse parking en een tunnel voor het doorgaande verkeer.

Toch zijn er ook vandaag nog nieuwe plannen om de stationsbuurt in de komende jaren verder aan te passen. Zo is de NMBS al enige tijd aan het werk om de spoorwegbrug langs het seinhuis te verlengen en te verbinden met het Martelarenplein. Het plan bestaat erin om voor de fietsers de verbinding via de esplanade en de spoorwegbrug te realiseren. De afwerking wordt verwacht in 2017.

2015 Moord op oppositieleider Nemtsov in Rusland

In Moskou is de Russische politicus Boris Nemtsov vlak voor het Kremlin vermoord. Nemtsov was een criticus van Poetin en erg bekend; onder Jeltsin was hij vicepremier en later was hij een van de leiders van de politieke partij 'Unie der Rechtse Krachten'. In 1997 leek hij zelf een zeer belangrijke kandidaat om de presidentsverkiezingen van 2000 te winnen, maar de roebelcrisis van 1998 deed zijn populariteit geen goed.

Al in 2000 had Nemtsov kritiek op de afwezigheid van Poetin tijdens de crisis om de gezonken onderzeeër Koersk. In 2003 bekritiseerde hij het einde van de onafhankelijke rechtspraak, een jaar later waarschuwde hij voor een dreigende dictatuur en in 2008 eiste hij vrije verkiezingen. Net voor zijn dood plande hij een protestbetoging, laakte hij de aanwezigheid van Russische troepen in Oekraïne en noemde Poetin een leugenaar.

Deze heeft zijn betrokkenheid van de hand gewezen maar commentatoren wijzen erop dat Poetin een klimaat heeft geschapen waar oppositie als verraad aan de Russische zaak wordt gezien. Met Nemtsovs dood is volgens commentatoren een zoveelste stap gezet in de onderdrukking van politici van de oppositie; ze worden nu zelfs vermoord.

Onze recente geschiedenis hapklaar samengevat

Ontdek de gebeurtenissen die onze wereld veranderden

Marc Hendrickx studeerde rechten, wijsbegeerte en politieke en sociale wetenschappen. Hij doceerde sociologie en psychologie, politieke structuren en inleiding tot de journalistiek in de opleiding journalistiek aan Thomas More Mechelen. Uit bijna dertig jaar leservaring groeide de behoefte aan een overzichtswerk.

Jo Bastiaens studeerde politieke wetenschappen en menselijke ecologie, en promoveerde over internationaal hogeronderwijsbeleid. Bij Thomas More Mechelen adviseert hij het onderwijsbeleid en geeft hij les in sociologie, interculturele communicatie en internationale studies.

Ook in deze reeks verschenen:

*500 woorden die iedereen
moet kennen*

*500 mensen die vandaag
een begrip zijn*

De islam in 500 woorden

Of we het nu over terrorisme hebben, het economische klimaat of de toestand van het milieu: om inzicht te krijgen in de complexiteit van de grote thema's van vandaag, is het belangrijk om het overzicht te bewaren. *500 gebeurtenissen* laat je ontdekken welke gebeurtenissen onze samenleving de voorbije decennia hebben bepaald, in het binnenland en wereldwijd.

Van Zwarte Zondag tot de Bologna-verklaring, van de ontdekking van aidsremmers tot wereldkampioen Tom Boonen: dit boek verzamelt iconische gebeurtenissen die de wereld van vandaag vorm gaven. Op het vlak van onder meer politiek, wetenschap, milieu, economie, sport en cultuur ontdek je de essentie bij de meest bekende en belangrijke gebeurtenissen. Daarnaast leer je ook minder bekende maar invloedrijke momenten uit de voorbije dertig jaar kennen.

ISBN 978 94 014 3540 6

THOMAS
MORE

www.lannoocampus.be